БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

МАРТ 3 суббота 1940 он № 51 (3052) Сэн 10 мүнгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба ВМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

БУРЯТ-МОНГОЛ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, БМАССР-эй СОВНАРКОМДО, ВКП(б)-эйн БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ОБКОМДО

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет болбол, Бурят-Монголые сагаангвардейцүүдэй бандануудһаа ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр хоринжэл болоһонтой дашарамдуулан, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциие амаршална.

Урдань помещигүүд, капиталистнууд, купецүүд, ноёдууд, ламанар ба бөөнэрөөр даралагдан, хайрагамгүй эксплоатировалагдан, үлэсхэлэн ба үхэлдэ царизмаар хүргэгдэһэн Бурят-Монгол арад болбол үнгэрһэн хоринжэлэй торшо соо, большевистскэ партиин хүтэлбэреөр, сүлөөтэ социалистическэ республика байгуулаа. Хахад зэрлиг ба хожомдонги гээгдэнги царска колони, нүүдэл ажалай хизаар байһанаа, Бурят-Монгол хадаа советскэ засагай жэлнүүд соо, сэсэглэн бадарһан индустриально аграрна республика, советскэ союзай таһарашагүй хубинь болоо.

Советскэ засагай ленинско-сталинска национальна политикын ашаар, бүхы советскэ республикануудай ба, түрүүшын ээлжээндэ, РСФСР-эй ойрын туһаламжаар, Бурят-Монгол болбол социалистическэ байгуулалтын бүхы һалбаринууд дээрэ ехэнүүд амжалтануудые туйлаа. Хүндэ ба хүнгэн промышленностиин шэнэ промышленна предприятинууд Бурят-Монголдо байгуулагдаа, байгуулагдажашье байна. Республикын хүдөө ажахы бо бол гээгдэнги ба ехэнхидээ нүүдэл байһанаа, колхозно байгуулалтын илалтын ашаар, түрүү социалистическэ ажахы болоо.

Эдэ амжалтанууд болбол ажалшадай материальна ба культурна ажабайдалай түргэн ургалтые, национальна советскэ интеллигенциин кадрнуудай ургалтые хангаа.

Капиталистическэ ба национальна дарлалтын ярмое Бурят-Монгол арадта тохохоо һэдэһэн, империализмын буржуазно-националистическэ, троцкистско-бухаринска агентнуудые — социалистическэ эхэ оронойгоо дайсадые бутасохин, Бурят-Монголой ажалшад болбол большевистскэ партиин хүтэлбэреөр эдэ амжалтануудые туйлаа.

ССР Союзай Совнарком ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет болбол, бурят-монгол арад хадаа Советскэ Союзай бүхы арадуудтай ахадүүгэй ёһоор харилсан ябажа, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ба бүхы Советскэ Союзай хүсэшадалые хойшодоошье сусаралтагүй бүхэжүүлхэ гэжэ бата найдана.

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет.
ВКП (б)-эйн Центральна Комитет.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүдөө ажахыда онсо илгарһан амжалтануудайнь түлөө, илангаяа малажалые үсхэбэрилгын планиие үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө шагнаха:

Ленинэй орденоор

1. Василий Александрович Герасимовые — Селенгын аймагай, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод.
2. Семен Денисович Игнатьевые — ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой секретарь.
3. Корнил Георгиевич Кожевниковые — Зэдын аймагай, „Пятилетка" колхозой моришон, 1938 ондо 32 гүүдһээ 32 унагадые ба 1939 ондо 40 гүүдһээ 40 унагадые абаһан.
4. Чултум Бадмаевич Лубсановые — Зэдын аймагай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой адууша, 1938 ондо 52 гүүдһээ 52 унагадые абаа.
5. Дарима Сандуевна Семеновае — Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 20 үнеэдһээ 20 тугалнуудые хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, сутка бүридэ тугалай шэгнүүрыень 598 граммаар нэмэлтые хангаһан.
6. Тулуп Цыбикович Цырендоржиевые — Заиграйн аймагай, Курбинн МТС-эй комбайнер, 1939 ондо „Коммунар" комбайнаар 643 гектар хуряаһан.
7. Цырендулма Доржиевна Шагдуровае — Селенгын аймагай, „Большевик" колхозой һаалиша, 1939 ондо 11 үнеэдһээ 11 тугалнуудые түлжүүлһэн ба һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн.

Ажалай Улаан Тугай орденоор

1. Константин Трофимович Барабановые — ВКП(б)-эйн Обкомой хүдөөажахын таһагые даагша.
2. Никита Иванович Байбородиные — Тунхэнэй аймагай, „Красный пахарь" колхозой түрүүлэгшэ.
3. Никифор Ильич Зиминние — ВКП(б)-эйн Зэдын райкомой секретарь.
4. Соломон Матвеевич Ивановые — Бурят-Монголой АССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ.
5. Глактион Полекарпович Мавзуровые — Заиграйн аймагай, Тельманай нэрэмжэтэ колхозой хонишон, 1939 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьгадые абаһан.
6. Нестер Полекарпович Медведьевые — Тарбагатайн аймагай, „Авангард" колхозой түрүүлэгшэ.
7. Демид Филиппович Платоновые — Мухар-Шэбэрэй аймагай, Гашайн МТС-эй участково механик.
8. Никита Тихонович Разгильдеевые — Кабанскын аймагай, Шерзинскэ сельсоведэй түрүүлэгшэ.
9. Александр Уладаевич Хахаловые — ВКП(б)-эйн Закаменска райкомай секретарь.
10. Доржи Цыремпилович Цыремпиловые — ВКП(б)-эйн Обкомой хоёрдохи секретарь.
11. Янжима Чайдоровна Чимбеевае — Кяхтын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, һү һаалгын планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 16 үнеэдһээ 16 тугалнуудые түлэжүүлээ.

„Хүндэлэлэй тэмдэг" орденоор

1. Елена Поликарповна Аксаментовае — Заиграйн аймагай, Майн 1-нэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 13 үнеэдһээ 13 тугалнуудые түлэжүүлээ.
2. Илья Бузинаевич Борсоевые — Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ.
3. Сэндэ Иосифовна Дархановае — Кабанскын аймагай, „Политотдел" колхозой һаалиша, 1939

(Үргэлжэлэлэнь хоёрдохи нюурта).

Манай хани нүхэр, агуухэ багша, вождь

ИОСИФ ВИССАРИОНОВИЧ СТАЛИНДА

Энэ үдэр хүхюутэй,
Үбгэд хүгшэд зугаатай
Хотон дундаа золгожо,
Холын домог дурдахал.
Агуухэ революциин
Галта халуун дүлэн,
Хатуу шанга байлдаан,
Һүртэ шэрүүн үдэрнүүд
тухай,
Домоглон, домоглон хэлсэжэ,
Залуу үетэниие гайхуулхал.
Үбгэд хүгшэд барандаа,
Үлигэршэд дүхэриглэн һууна,
Урахан лимбын аялга,
Ирагуу хуурын утаһан дээр
Араднай һаналаа дэлгэжэ,
Агуу улаан баатарнууд
тухайгаа
Аятай зугаагаа хөөрэнэ.
Халуун амяа хайралангүй,
Хойто үенэртөө жаргалые
Хэтэдэнь асарһан зонууд
тухайгаа
Хөөрэлдөө дундаа ябуулна.
Мартагдашагүй хэтэдээ
Геройнууд тухайгаа,
Мартагдахашьегүй хододоо
Геройнууд тухайгаа
Хөөрэлдөөгөө үргэлжэлнэ.
Дуунай омог хүсэн
Субад мүнгөөр сасарна.
Агуухэ баатар,
Ильич тухайгаа
Аялгань ханхинна.
Гэрэлтэ баатар,
Сталин, шам тухайгаа
Хуурын утаһан шэнхинжэ,
Хүнэй зүрхэн долгилно.
Гэнжэгүйгөөр, зоболонгүйгөөр
Хорин жэл һуунабди,
Тала үргэн газарнай
Тавишагүй шэвэ болоол.
Бая ноёд, князьнууд,
Хобдог тэдэ кулагууд
Манай жаргал буляажа,
Хэзээшье шадахагүйл.
Мүнөөдэр нютагаарнай
Хүхюу наадан болонол.
Һайхан сэсэгээр хабарай
Сэдьхэл зүрхэмнай бадарнал.
Хүсэтэй омог парадаар
Площадь дээрэ гараналди.
Гоёхон зулагы басагандал,
Республикаяа һугадан,
Эхэ оронойгоо урда
Хатаран үелэн гараналди.
Үргэн уужам талмайнай
Үрэ жэмэсээрээ суурхана.
Бидэнэр энээниие бэелүүлээбди
Хорин наратай жэл соо.
Гал далай хүсөөр,
Гайхамшагта илалтаар
Омог эрэлхэг дуунуудна й
Ошо сасаран соробхилно.
Арадай баялиг хэлэндэ
Алтан субад үгэнүүд биил,
Алдарта шамтайгаа жэшэхээр
Адли гүнзэгы удхатай
Үгэнүүд манда олдоногүйл.
Энэ дэлхэйн хүнүүд соо
Эгээ һайхан сэдьхэлтэй,
Эгээ гайхамшаг хүн
Энэ ши байналши.
Иимэл хадаа бидэнэр
Сэдьхэлэйгээ һайхан баярые
Сэнгүү энэ үдэртөө
Хубаалдан шамтаяа
жарганабди,
Манай дуратай нүхэр,
Манай дуратай багша,
Бүхы вождьнарай вождь!
Эрхим һайн нүхэртэеэ,
Инаг Сталин шамтаяа
Хөөрэлдэхээ бидэнэр ерээбди.
Ёохор хатар наадаһай
Эрхим һайхан дуунуудые
Сталин шамдаа үргэнэбди,
Тала үргэн Боргойдо
Малшан хүхюу үбгэн
Өөрынгөө амисхаал бүридэ
Шамтай сэнгэн хөөрэлдэнэ.
Хори, Яруна, Тунхэнэй
Хотогор уужам талавуудаар
Хүгжэм дорюун дуунууд
Шамда зорюулагдан зэдэлнэ.
Талын олон дуунуудна й
Таатай аялдар сэнгүүл.
Хони малаа бултывь
Эрьен харан ябахадаа
Арбаад моридые һэлеэшье һаа
Адуун манай олон лэ.
Аятай зохид налагай
Аялга шамайе хүтэлэн
Арбай тарягаар билтарма
Амбар тээшэ абаашахал.
Хүдөө манай нютагуудта
Хуушанай балар дараmта,
Обоохой орсохон гэрхэнүүд
Угтаашье үгы болоол.
Электрын галнууд яларан
Колхозоймнай гэрнүүдые
шэмэглэнэл.
Һургуулинуудна й хододоо
энхэрэн
Үхибүүдыемнай эрдэмээр
хүяглана л.
Бурядай үргэн талада
Байһан һууһан зонууд
Хүйтэн һалхин шуурганһаа
Хэзээдэшье даарахаа болёол.
Хээрын хатуу шулууе
Хэмхэ зада малтаабди,
Үнэтэ вольфрам эрдэниие
Арадтаа бэлэг асараабди.
Алта нүүрһэ түрүүтэй,
Алмаз графит бүгэдые
Газарнай доторһоо гарган,
Большевигүүд—бидэндэ үгөөл.
Хуушанай хүбшэ тайганууд
Харам зангаа мартаал,
Харгы гарган хабатай
Паровоз тэндэнь байгуулнабди.
Эдир залуу городтомнай
Эрдэниин гэрэл сасарнал.
Үгытэй ядуу гэжэ үгэ
Үвинэй манда мартагдаа.
Өөһэдөө бидэнэр мүнөө
Номин шэлые шудханабди.
Дабхар дабхар гэрнүүдые
Дүры түргэн бодхожо,
Гайхамшаг жэмэстэ садые
Газар дээрээ таринабди.
Нэгэн гайхамшаг нэрые
Ниитэдээ бидэ мэдэнэбди.
Энэ үгэ бидэндэ
Эршэ хүсэ үгэнэл.
Энэ һайхан үгэ хадаа
Эрхим шинии нэрэл.
Наранай үгышье байгаа һаань,
Наран мэтэ гэрэлтүүлнэ.
Бурьялма хорин жэлнүүд соо,
Бусалма ажалай жэлнүүд соо,
Маниие хүтэлһэн энэ нэрые
Магнай дээрээ мандуулнабди.
Һайхан нэрыешни дурдажа,
Һаалиша манай басагадууд
Токарь болоожо гархаяа
Заводой цехтэ оронол.
Гайхамшаг нэрыешни дурдажа,
Галта түргэн пароходууд
Арктикын хүйтэниие
номогодхон,
Аймшаггүйгөөр тамарнал.
Инженер, багша болоошод
Эрхим манай хүбүүдүүд
Энэ нэрые дурдажа,
Эрэлхэг омог ябадаг лэ.
Хоротон дайсантай тулалдан,
Халуун амяа үгөөшэд,
Хатуу дайндашье ябахадаа
Шинии нэрэ дурданал.
Арадайгаа нангин хэрэгтэ
Аминаһаа үгэхөөр бэлэн,
Хүсэтэй, зоригтой хүнүүд
Хэзээ бүхэндэ ургана.
Талын малшан хүбүүдүүд
Танай нэрые һанажа,
Дээдэ һургуули дүүргэжэ,
Диссертацияа тунхаглан
уншахадань
Дэлхэй гайхан шагнанал,
Профессор болоһон хүбүүдээ
Ургуулһан арадынь дууланал.
Манай басагад дорюун лэ,
Машина хүтэлэн ябанал,
Актриса, пилот болонол,
(Хатуужаһан сэбэр шарайдаа
Хатуу зоримгой тэмдэгтэй)
Хүхэ тэнгэриин агаараар,
Хүтэлэн ябанал самолёдоо.
Хаана холын сагаалсы
Хабатай мэргээр туданал.
Сталин ши бурядуудта
Сталь дали ургуулааш.
Жаргалта байдалаа зохёохые
Заажа манда үгөөл ши.
Буряд манай арадые
Баян залуу болгоол ши.
Абарга хорто могойһоо
Абаржа маниие абаал ши.
Манай һайхан республикын
Мансытай үлгытэй байхадань
Магтаалта абань болоо һэнш.
Олон эдэ жэлнүүд соо
Ухаан эрдэм олгожо,
Оролдон энхэрэн байгаал ши,
Шамайе бидэ бүгэдөөрөө
Депутадай соведтэ һунгаабди.
Арад олон зоноо
Аха дүү болгоош, Сталин.
Эрхим һайхан үрыень
Элбэг дэлбэгээр эдэлнэбди.
Ород бурят хоёр зон
Уулзан хүтэрэлдэн ябанал.
Эбтэй эетэй байхадаа,
Дайсадаа хамта даранал.
Баатар ород арадайгаа
Бата мүрынь түшэжэ,
Үнэн замаар ябанабди.
Хамта сугтаа байнабди,
Хамаг хэрэгтэмнай туһална,
Ажал хүдэлмэридөө түрүү,
Аюулта дайндашье эрэлхэг.
Хорото могойн эшээе
Хурса галаар һалганабди.
Харата муухай дайсадые,
Хамха сохихы һурганал ши,
Дайсадай хооһон бархираан
Дандаа бэеэ абархагүйл.
Ямаршье баг нэмэржэ,
Яһан бэеэ абархагүйл.
Шэрүүн хуушанай дэлхэйруу
Шинэпэн шаантаг шаагаабди.
Сэбдэг хүйтэн сэдьхэлтэй
Зэрлиг дайсанай трахома
Сэлмэг хурса нюдымнай
Һохордуулжа шадахагүйл.
Залуу бурят-монголнууд,
Задарюун шанга хүсэтэн
Хорото дайсадай толгойдо
Эрти мэсэтээ далайхал.
Манай жаргалта байдалые
Дайсад хороложо шадахагүйл.
Үбгэд урдань хэлсэдэг һэн:
„Байгалай өөр хүртэшэгүй,
Тунгалаг тиимэ уһангүй".
Нэгэ загаһаша-хүгшэмнай
Ингэжэ дуугаа дуулаа һэн:
„Багша Сталинай ухаанһаа
Гүнзэгы далай байгаагүй,
Иимэ һаруул сэдьхэлтэйень
Наран үшөө мэдээдүйл."
Зунай һүниин тэнгэртэ
Зуугаад мянгаад одод лэ.
Зулгы олон адууд соомнай
Жороо хүлэгүүд олон лэ.
Арад зонойми най баялигынь
Алдарта билтарма байна лэ.
Халуун зүрхэнэйгээ дуунуудые
Хангюурдан байнал араднай.
Нармай талын дуунууд соо
Нангин нэгэ дуун биил.
Энэ дуугаараа шамайгаа
Эгэшэглэн арадшни магтанал.
Багша, бидэ шиниигээ
Бата тангаригаар тангариглан,
Баатар шамдаа хэлэнэбди:
Элдэб муухай дайсадууд
Эхэ орондомнай ороо һаань,
Тэдэ дайсадые заагаад үг,
Жада һэлмэмнай хурса лэ,
Жороо хүлэгүүд бэлэн лэ.
Нангин хилээ хамгаалжа,
Һүртэ хүсэн жагсаатай.
Арадай баялиг хэлэндэ
Алтан субад үгэнүүд биил,
Алдарта шамтайгаа жэшэхээр
Адали гүнзэгы удхатай
Үгэнүүд манда олдоногүйл.
Энэ дэлхэйн хүнүүд соо
Эгээ һайхан сэдьхэлтэй,
Эгээ гайхамшаг хүн
Энэ ши байналши.
Иимэл хадаа бидэнэр
Нарата дэлхэйнгээ баярые
Гайхамшаг энэ үдэртөө,
Хубаалдан шамтаяа
жарганабди,
Манай нүхэр,
Манай хани,
Манай багша,
Бүхы вождьнарай вождь,
Агуу инаг Сталин!

Семен Метелица шүлэглэн найруулба.

Ородһоо Д. Чернинов ба Ж. Тумунов гэгшэд оршуулба.

(Бурят-Монголые сагаангвардейщинэһээ сүлөөлһөөр 20 жэл болоһоной ойдо зорюулагдаһан баярай заседани дээрэ нэгэндүүгээр баталан абтаба).

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Бурят-Монголые интервентнүүдһээ ба сагаангвардейщинэһээ сүлөөлгын ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ба ХАБААДАГШАДЫЕ Бурят-Монгол АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаха тухай

Бурят-Монголые интервентнүүдһээ ба сагаангвардейщинэһээ сүлөөлһөөр хорин жэл гүйсэһэн ойтой дашарамдуулан, Бурят-Монголые сүлөөлхын түлөө тэмэсэлэй хүтэлбэрилэгшэд ба хабаадагшадые БМАССР-эй Верховно Соведэй хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаха:

1. Николай Иванович Ивановые
2. Кирилл Иванович Ивайловскиие
3. Иван Алексеевич Кузнецов-Вороновые
4. Иван Никитович Леоновые
5. Николай Васильевич Маракулиниие
6. Герасим Трофимович Петровые
7. Ермолай Логинович Петровые
8. Иван Дмитриевич Пановые
9. Прокопий Прокопьевич Смолиниие
10. Николай Афанасьевич Турошевые
11. Мефодий Андреевич Цыпыловые
12. Федор Феронтович Чебуниные.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ БОРСОЕВ.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь ИНКЕЕВА.

Улан-Удэ город,
Соведүүдэй Байшан.
1940 оной мартын 1.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ХҮДӨӨ АЖАХЫН ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

(*Үргэлжэлэл. Эхинь 1-дэхи нюурта*)

ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба сутка бүридэ туғалнуудай шэгнүүрэй 580 граммаар нэмэлтые хангаһан.

4. Нимбу Дугарович Дашиевые—Яруунын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, 1933 ондо 240 толгой хонидтой байһанаа, 1939 ондо 1330 толгой хүртэр олошоруулһан.

5. Лука Савватеевич Калашниковые—Мухар-Шэбэрэй аймагай, «Полиотдел» колхозой түрүүлэгшэ.

6. Павел Степанович Леликовые—ВКП(б)-эйн Кяхтын райкомой секретарь.

7. Цыдэп Найданович Найдановые—Яруунын аймагай, Кировай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

8. Долгор Лубсановна Санжиевае—Тунхэнэй аймагай, Буркавполкын нэрэмжэтэ колхозой һаалиша.

9. Владимир Афанасьевич Сахьяновые—ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой Обкомой секретарь.

10. Петр Васильевич Сергеевые—ВКП(б)-эйн Тунхэнэй аймагай секретарь.

11. Трофим Дорофеевич Сычевые—Кабанскын аймагай, Майн 1-нэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

12. Еримей Ушнаевые—Зэдын Райисполкомой түрүүлэгшэ.

13. Жимбит Баданова Хурбаевае—Тунхэнэй аймагай „Путь Ленина“ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 15 үнеэдһээ 15 туғалнуудые түлэжүүлээ.

14. Аюр Данзанович Цыбеновые—Закаменай аймагай, Коминтерны нэрэмжэтэ колхозой мориной фермые даагша, 1939 ондо 140 унагадые хоролтогүйгөөр харууһалһан.

15. Намсарай Цыдыповые—Заиграйн аймагай, „Улан Эрхирик“ колхозой овощеводческо бригадын бригадир, 1937 ондо огородничестводоо 70 мянган түх. олзо оруулдаг байһанаа, 1939 ондо 254 мянган түхэриг хүртэр дээшэлүүлээ.

16. Басан Цыренова—Бичурай аймагай, „КИМ“ колхозой хонишон, 1938 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 126 хурьгадые абаһан.

17. Сэнгэ Бадмажапович Сыретаровые—Боргойн „Овцевод“ совхозой ремонтно бригадын бригадир.

18. Корнил Нилович Языковые—ВКП(б)-эйн Хориин айкомой секретарь.

„Ажалай отличиин түлөө“ медаляар

1. Базар Бадмаевые—Хориин аймагай, „Зурганай Зам“ колхозой луговод.

2. Цырендыжит Бадмацыреновае—Яруунын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малша, 1939 ондо 18 үнеэдһээ 18 туғалнуудые абаһан.

3. Бадмажаб Дамеевич Балбаровые—Кяхтын аймагай, „Баян Булаг“ колхозой малша, 3 жэлэй туршо соо нэгэшье туғал хоролто болгоогүй.

4. Дугарма Цыденовна Балжиновае—Бичурай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница, 1939 ондо таряа хуряалгада нормоёо 200 процент хүртэр дүүргэһэн.

5. Надмит Балжировае—Хориин аймагай, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой колхозница, 1939 оной тарилгада нэгэ анзаһатай плугаар үдэр бүри 0,8 гектар хахалха нормын орондо, 1,5 гектар хахалһан ба таряа хуряалгада таряа боолгынгоо нормые 200 процент дүүргэһэн.

6. Бабу Цыренович Барбаковые—Тунхэнэй аймагай, ВКП(б)-эйн XVII съездын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермые даагша. Фуражна үнеэн бүхэнһөө 1800 литр һү һаалгые түйлаһан.

7. Дулгар Батуевае—Яруунын аймагай, XVII партконференциин нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 1939 ондо 19 үнеэдһээ 19 туғалнуудые түлэжүүлһэн ба һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн.

8. Шагдар Будаевич Будаевые—Закаменай аймагай, „Большевик“ колхозой малшан, 1939 ондо 119 туғалнуудые хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн.

9. Павел Григорьевич Виноградовые—Яруунын аймагай, Эгэтын МТС-эй комбайнер, 1939 ондо 5 футово комбайнаар 220 гектар хуряаха планай орондо 466 гектар хуряаһан ба 2100 килограмм горючи экономилһон.

10. Емельян Федорович Гавриловые — Бичурай аймагай, „Красное Знамя Труда“ колхозой полеводческо бригадын бригадир, 1938 ондо шэнисын ургасые гектар бүриһөө 17 центнер абаһан.

11. Сымжит Гатаповае—Заиграйн аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 14 үнеэдһээ 14 туғалнуудые абажа, тобир тарганаар түлжүүлһэн.

12. Шоймпол Гомбоевич Гомбоевые—Хориин аймагай газар тарялангай таһагай ахалагша землеустроитель.

13. Петр Степанович Горячих—Заиграйн аймагай, Майн I-нэй нэрэмжэтэ колхозой луговод.

14. Дулсан Цыбикжаповна Данзановае — Селенгын аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермые даагша, 1938 ондо 16 үнеэдһээ 16 туғалнуудые абаһан ба сутка бүридэ туғалнуудай шэгнүүрые 769 граммаар ехэдхэһэн.

15. Петр Филиппович Двиньяниные—Зэдын аймагай, «Путь Ленина» колхозой түрүүлэгшэ.

16. Цыремпил Батуевич Доржиевые—Зэдын аймагай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой мориной фермые даагша, 1939 ондо 73 гүүдһээ 73 унагадые түлжүүлһэн.

17. Аверьян Аверьянович Ерофеевые — Заиграйн аймагай, Курбиин МТС-эй тракторна бригадын бригадир, 1939 ондо трактор бүхэнөөр 556 гектар газар үйлэдбэрилгые түйлаһан.

18. Егор Егорович Ерофеевые—Тарбагатайн аймагай, «Серп ба Молот» колхозой шанарые шалгагша инспектор.

19. Симон Тимофеевич Ефимовые—Бичурай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

20. Бадмацырен Надмитович Жаргаловые—Кяхтын аймагай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой адуушан, 1939 ондо 15 гүүдһээ 15 унагадые хоролтогүйгөөр харууһалһан.

21. Фокей Иудович Калашниковые — Тарбагатайн аймагай, «Красный партизан» колхозой моришон, 1932 онһоо хойшо 150 моридые үсхэжэ, тэрээнһээ 76 моридые РККА-гай фондодо үгэһэн.

22. Линхоев Доржи Гошхиевичые—Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой хонишон, 100 хонидһоо 111 хурьга абаһан.

23. Максимов Филат Моисеевичые—Мухар-Шэбэрэй аймагай, Гашайн МТС-эй тракторна бригадын бригадир, 1939 ондо трактор бүриин 641,5 гектар газар хахалһан ба 7119 килограмм горючи экономилһон.

24. Мацукова Ефросиния Николаевнае—Яруунын аймагай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгын планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 12 үнеэдһээ 12 туғал абаһан.

25. Митрофанова Ульяна Павловнае—Мухар-Шэбэрэй аймагай, „Политотдел“ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгын планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 15 үнеэдһээ 15 туғалнуудые абажа, тэдэнэйгээ шэгнүүрые дунда жэшээгээр сутка бүриин 600 грамм нэмээһэн.

26. Михалева Евстолия Петровнае—Кабанскын аймагай, XVIII-дахи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой зүгын ажалые даагша, 1939 ондо зүгын бүлэ бүриһөө дээдэй 37 килограмм мед абаһан.

27. Мункоев Цырен Буторовичые—Баргажанай аймагай, Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон, 1939 ондо 350 эмэ хонидһоо 490 хурьга абаһан.

28. Норбоева Цыдэмые—Яруунын мяхасовхозой малша, 1939 ондо 17 үнеэдһээ 17 туғалнуудые абажа, туғал бүридэ шэгнүүрые дунда зэргээр һара бүриин 27 килограмм нэмээһэн.

29. Петинов Лев Сергеевичые—Хориин аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

30. Пунцуков Нимые—Хориин аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишон, 1939 ондо 907 толгой хонидые тарганаар ондо оруулһан.

31. Путинцова Нина Ивановнае—Закаменай аймагай газарай таһагай племхэрэгээр зоотехник.

32. Раднаев Доржи Раднаевичые—Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой парторг.

33. Сахияева Дулма Ухиновнае—Зэдын аймагай, „Галын Очин“ колхозой хонишон, 1939 ондо 100 хонин бүриһөө 131 хурьгадые абаһан.

34. Сахаров Алексей Андреевичые—Кяхтын аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой пастух, 1939 ондо һү һаалгын планиие үлүүлэн дүүргэлгые хангаһан ба тэрээндэ даалгагдаһан малые хүсэд һайнаар харуулһан.

35. Самокрутов Андрей Кирилловичые—Бага-Куналиин МТС-эй тракторна бригадын бригадир, 1939 ондо трактор бүриин 705 гектар хахалһан ба 4700 килограмм горючи экономилһон.

36. Будлан Балдакович Сосовые—ВКП(б)-эйн Баргажанай райкомой секретарь.

37. Анна Антиповна Траковскае—Кабанскын аймагай, „Путь Ленина“ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 12 үнеэдһээ 12 туғалнуудые харууһалһан.

38. Ефросиния Михайловна Толстихинае — Баргажанай аймагай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой туғалша, 1939 ондо 110 туғалнуудые түлжүүлһэн.

39. Дулма Тужиновае—Хориин аймагай, „Комсомол“ колхозой туғалша, 1939 ондо 15 үнеэдһээ 15 туғалнуудые абажа, хоролтогүйгөөр харууһалһан.

40. Иван Ефимович Фоминые—ВКП(б)-эйн Заиграйн райкомой секретарь.

41. Долгор Доржиевна Хамвигановае—Баргажанай аймагай, „Улаан Баатор“ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 19 үнеэдһээ 19 туғалнуудые хоролтогүйгөөр харууһалһан.

42. Данзан Дашиевич Хобоевые—Тунхэнэй аймагай, „Улаан Тора“ колхозой түрүүлэгшэ.

43. Жимнид Вадалновна Хурбаевае—Тунхэнэй аймагай, „Путь Ленина“ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 10 үнеэдһээ 10 туғалнуудые абажа, хоролтогүйгөөр харууһалһан.

44. Цырен Очировна Цыбеновае—Закаменай аймагай, Майн I-нэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 39 үнеэдһээ 39 туғалнуудые түлжүүлһэн.

45. Жимбэ Абидуевич Цыбиковые—Баргажанай аймагай, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

46. Мухандай Цыдыповна Цыдыповае—Яруунын аймагай, „Красный Партизан“ колхозой хонишон, 1939 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 108 хурьгадые абаһан.

47. Ксения Ивановна Чуркинае—Бичурай аймагай, Роговиной нэрэмжэтэ колхозой туғалша, 1939 ондо 13 үнеэдһээ 13 туғалнуудые абажа, тэдэнэйгээ шэгнүүрые сутка бүридэ дунда жэшээгээр 700 граммаар нэмээһэн.

48. Дудари Шагжиевае—Закаменай аймагай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон, 162 хурьгадые хоролтогүйгөөр харууһалһан.

49. Цыцыгев Эрдыеевна Эрдынеевае—Селенгын аймагай, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой һаалиша, 1939 ондо һү һаалгынгаа планиие үлүүлэн дүүргэһэн ба 15 үнеэдһээ 15 туғалнуудые хоролтогүйгөөр харууһалһан.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной февралиин 29.

ОРОН БОЛБОЛ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АЖАЛШАДЫЕ АМАРШАЛНА

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Бурят-Монголые хариин интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр хорин жэл болоһоной алдарта ойгоор дашарамдуулан, Бурят-Монгол АССР-эй хүдэлмэришэдые, колхозникуудые, интеллигенциие ба бүхы ажалшадые амаршална. Советскэ засагай жэлнүүдэй туршо соо, Бурят-Монголой ажалшад болбол, Ленинско-Сталинска национальна политикые бэелүүлэн, Ленин-Сталинай партиин хүтэлбэреэр ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта шиидхэхы илалтануудые түйлаа. СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол Бурят-Монголой ажалшад хадаа, Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта, Сталинска Конституциин туг доро коммунизмын саашанхи, шэнэ илалтануудай замаар этигэлтэйгээр дабшаха байһандань батаар найдана.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. Калинин.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. Горкин.

Коммунизмын шэнэ илалтанууд тээшэ, урагшаа!

Бурят-Монголые сагаангвардейцүүдһээ ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 20 жэл болоһоной ойн үдэрөөр дашарамдуулан, Бурят-Монгол арадта өөһэдынгөө халуун амаршалгые хүргэнэбди; ажахы, наука ба культурын саашанхи бадаралта түйлахыень республикын бүхы ажалшадта үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Түрэл Сталинай нэрээр—коммунизмын шэнэ илалтанууд тээшэ, урагшаа!

„Седов“ ледоколой помполит ба ахалагша механик, Советскэ Союзай Герой Д. Г. Трофимов. Гидрограф, Советскэ Союзай Герой В. Х. Буйницкий.

Эхэ оронойгоо алдар солодо

Сагаангвардейщинаһаа ба интервентнүүдһээ сүлөөлэгдэһөөр 20 жэл болоһонтойнь дашарамдуулан, Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикые амаршалнаб.

Манай агууехэ эхэ оронойгоо, манай партиин алдар солодо, манай хани нүхэр, эсэгэ ба багша түрэл нүхэр Сталинай алдар солодо энэ агууехэ һайнүдэрлэлые, үйлэдбэриин шэнэ илалтануудаар угтахыень республикын ажалшадта хүсэнэб.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат А. СТАХАНОВ.

БМАССР-эй АРАДТА АМАРШАЛГА

Интервентнүүдэй дарлалтаһаа сүлөөлэгдэһөөр 20 жэлэйнь ойтой дашарамдуулан Бурят Монгол Республикые амаршалнаб. Энэ 20 жэлэй туршо соо, Бурят-Монгол арад болбол Советскэ оронойбүхы арадуудтай хамта, шэнэ культурна ажабайдалые байгуулаа, Бурят Монголой талантта интеллигенции ургаа, бурят-монголой заводууд ба полenуудай стахановцууд рекорднуудые түйлана, тэдэнэр болбол мүнөө, англо-французска капиталистнуудаар провоцировалагдаһан дайнай, дэлхэйн түймэр болохын түйлда хүрөөд байхадань, өөрынгөө эхэ оронние баяжуулна. Бурят-Монголой хүбүүд ба басагад болбол военнэ специальностьнуудые шудална, тэдэнэр хадаа өөрынгөө зол жаргалые, бүхы Советскэ Союзай зол жаргалые ямаршье үедэ хамагаалхаар бэлэн байна.

Сталинска Конституциин наран доро үшөө ехээр ба тодо һайханаар һалбархыень Бурят-Монгол арадта хүсэнэб.

Советскэ Союзай Герой ВОДОПЬЯНОВ.

ОРОНОЙГОО ОБОРОНЫЕ БҮХЭЖҮҮЛЭГТЫ!

Сагаангвардейщинаһаа ба интервентнүүдһээ сүлөөлэгдэһөөр 20 жэл болоһонтой—арадбүгэдын ехэ торжествогоор дашарамдуулан, Бурят-Монгол арадые амаршалнаб. Үйлэдбэриин амжалтануудые хүсэнэб. Оронойгоо оборонные бүхэжүүлэгты! Шэнэ илалтанууд тээшэ. Сталинай нэрээр, урагшаа!

Социалистическэ ажалай герой, техническэ наука нуудай доктор ДЕГТЯРЕВ.

АМАРШАЛГА

20 жэлэй саад тээ героическа Улаан Арми болбол бурят-монгол арадые сагаангвардейщинын ба гадаадын интервентнүүдэй дарлалтаһаа сүлөөлһэн байна.

Бурят-Монголой Республикын ажалшад болбол ленинско-сталинска национальна политикын үндэһэ һуури дээрэ, Сталинска Конституциин наран доро, өөрынгөө баясхаланта ба сэнгэлиг хүхюун ажабайдалые байгуулжа байна. Өөрынгөө промышленностиие, формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культурые ба искусствые хүгжөөнэ.

Творческо ажалъябуулгынь алдарта 20 жэлээр дашарамдуулан, бурят-монгол арадые амаршалнаб, амжалтануудые түйлахыень хүсэнэб.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат Сметанин.

Партиин Обком—нүхэр Игнатьевта, БМАССР-эй СНК—нүхэр Ивановто

Сагаангвардейскэ хог богуудһаа ба интервентнүүдһээ сүлөөлһөөр 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, манай сэсэглэн бадаржа байгаа республикын хүдэлмэришэд, колхозникууд ба интеллигенциие амаршалнабди. Энэ ойн үдэр болбол Прибайкалиидахи подпольно хүдэлмэринүүдэй ба партизанска хүдэлөөнэй хабаадагшад—бидэндэ илангаяа үнэтэй ба аятай һайхан байна. „Манай хүнүүдэй элбэгээр адхаһан шуһан дэмы һалаагүй, тэрэ хадаа өөрынгөө результадуудые үгөө гэжэ мэдэхэдэ аятай ба баярламаар байна.“ (Сталин).

Энэ һайнүдэр болбол Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр, хүгжөөлтэнэй гени нүхэр Сталинай хүтэлбэреэр манай орондо СССР-эй ажалшадай байгуулһан социализмын торжестве, ленинско-сталинска национальна политикын торжествое харуулна.

СССР-эй арадуудай эдэршэгүй хани барисаан мандаг!

Манай түрэл ба инаг Сталин олон олон жэлнүүдтэ ажаһууг, мандаг!

Гражданска дайнай хабаадагшадай группа: Ив. Кузнецов (Воронов), Савельев, Е. Ковалев, И. Д. Слободчиков, М. А. Зыков.

Алдарта 20 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани

Бурят-Монголые интервен[тнүүдһээ] ба сагаангвардейщи[наһаа] сүлөөлһөөр 20 жэлэй ой[до] зорюулагдаһан баярай заседан[и] мартын I-нэй үдэшэлэн, Бур[ят]-Монголой гүрэнэй Ород драм[ын] театрай зал соо боложо.

Эндэ, столицын үчрежде[ни]нүүд ба предприятинуудай эр[хим] түлөөлэгшэд, Бурят-Монгол арад[ай] солото хүнүүд — ордент[о]... СССР-эй, РСФСР-эй ба БМАССР-[эй] Верховно Соведүүдэй депутаду[уд], урдын улаан партизанууд ... оусад айлшад суглараһан бай[на]. Тэдэнэр бултадаа хүхюунү[үд], баяртайнууд!

Хүшэгэ нээгдэнэ. Сцена дээ[рэ] гал улаан туг намилзана. Урал[аар] бүтөөгдэһэн—колосто тарья[н] болта ба серп харагдана. „Октя[брь]ряар ургуулагдаһан Бурят-Монг[ол] арад мандаг!“ гэһэн лозунг сц[ена]ные шэмэглэнэ.

ВКП(б)-эйн ОК-гэй секрета[рь] С. Д. Игнатьев, БМАССР-эй СН[К]-эй түрүүлэгшэ С. М. Иванов, ВКП(б)-эйн ОК-гэй секрета[рь] Д. Ц. Цыремпилон, БМАССР-[эй] Верховно Соведэй Президиум[эй] түрүүлэгшэ И. Б. Борсоев ба бус[ад] олоной Президиумэй столдо һу[у]ринуудые эзэлнэ.

ВКП(б)-эйн ГК-гэй секрета[рь] нүх. Татьянин баярай заседани[ие] нээбэ.

—Манай Бурят-Монгол[ой] республика болбол социализм[ын] ороной Востогдохи дабагдашагү[й] крепость болоо.

—Бурят-Монголой ажалш[ад] мандаг!

—Арадуудай агууехэ вожд[ь], манай илалтануудай организат[ор] нүхэр Сталин мандаг!—гэ[һэн] нүхэр Татьянинай хэлэхэдэн[ь] хүнүүд хүл дээрээ бодоно, апло[]дисментнүүд бүри шангаар ха[н]хинна. „Агууехэ Сталин мандаг!“ „Манай баатар Улаан Арми б[а] тэрэнэй гайхамшаг полководе[ц] Климент Ефремович Ворошило[в] мандаг!“ гэһэн орьёломо үгэнүү[д] залые суурятуулна.

—Соведүүдэй засагые тогто[о]хын түлөө, манай хүхюун сэнг[э]лиг, жаргалта байдалые байгуу[ла]хын түлөө тэмсэлдэ ами бе[е]хайралангүй ябажа, наһа бар[а]һан үнэн хүбүүдэйгээ дурасха[]лые хүл дээрээ бодожо тэмдэгл[э]хындэлэхые түйнаб—гэжэ нүх[эр] Татьянин хэлээ.

Хүнүүд хүл дээрээ бодоно. За[л] соо, бүхы дэлхэйн пролетариад[ай] хүсэтэ гимн «Интернационал[ь]» ханхинна.

Заседаниин Президиумдэ, урд[ын] улаан партизанууд Иванов, Пе[т]ров, Чебунин ба бусад нэ[р]һунгагдаба.

Хүндэтэ Президиумдэ: нүх[эр] И. В. Сталин, В. М. Молото[в], К. Е. Ворошилов, М. И. Калини[н], Л. М. Каганович, А. А. Андрее[в], А. И. Микоян, А. А. Ждано[в], Н. С. Хрущев, Л. П. Бер[ия], Шверник, Дмитров, Тельм[ан] һунгагдаба. Овацида ор[ьё]нэрьемэ аплодисментнүүд орьел[она].

Тэрэнэй һүүлдэ, БМАССР-[эй] Верховно Соведэй Президиум[эй] түрүүлэгшэ нүхэр Борсоев б[о]бол Бурят-Монголые интервен[тнүүд]һээ ба сагаангвардейщинаһ[аа] сүлөөлһөөр 20 жэлэй ой тухай доклад хэбэ.

Тиигээд, хүдөө ажахыда он[]амжалтануудые түйлаһанай түл[өө] илангаяа малажалые үсхэбэри[]гын планиие үлүүлэн дүүр[гэ]һэнэй түлөө, Бурят-Монгол АССР-эй 85 түрүү хүнүүд[ые] шагнаха тухайда СССР-эй Ве[р]ховно Соведэй Президиумэй Ук[аз] уншагдаа. Нэрьемэ аплодисмен[т]нүүд, хүгжэмэй хүнхинөөн дах[ин] дахин шангадана.

Тэрэнэй һүүлдэ, поэт Сем[ен] Метелица болбол «Манай ха[ни] нүхэр, багша, вождь Ио[сиф] Виссарионович Сталинда» га[жэ] шүлэгөөр найруулагдаһан ба[]гые уншаа.

Суглааргшад хадаа нүх[эр] Сталин, Молотов, Калининда [] нүхэр Бадаевта баярай ам[ар]шалгануудые эльгээһэн бай[на].

Бурят-Монголые интервентнү[үд]һээ ба сагаангвардейщинаһаа сүлө[өл]һөөр 20 жэлэй ойдо зорюулагд[а]һан, героическа историко-револ[ю]ционно концерт-спектакль таб[и]даба.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44; отв. секретаря—3-23; зав. отд. партийной жизни — 7-55 2 зв., зав. сельхоз. отд. — 7-55; зав. отд. кадров—5-07.

Типография НКМИ БМАССР Бургланлит № 549